

Småtryck V
167 (Ref. Smet.)
EXA

Pris 40 öre.

B 1076
574

167 Vebesschagin
(Ref., smetr.)
Ex A

V. Vereschagin.

Småtryck V.

KATALOG

ÖFVER

MÅLNINGAR

AF

V. VERESCHAGIN

UTSTÄLDA

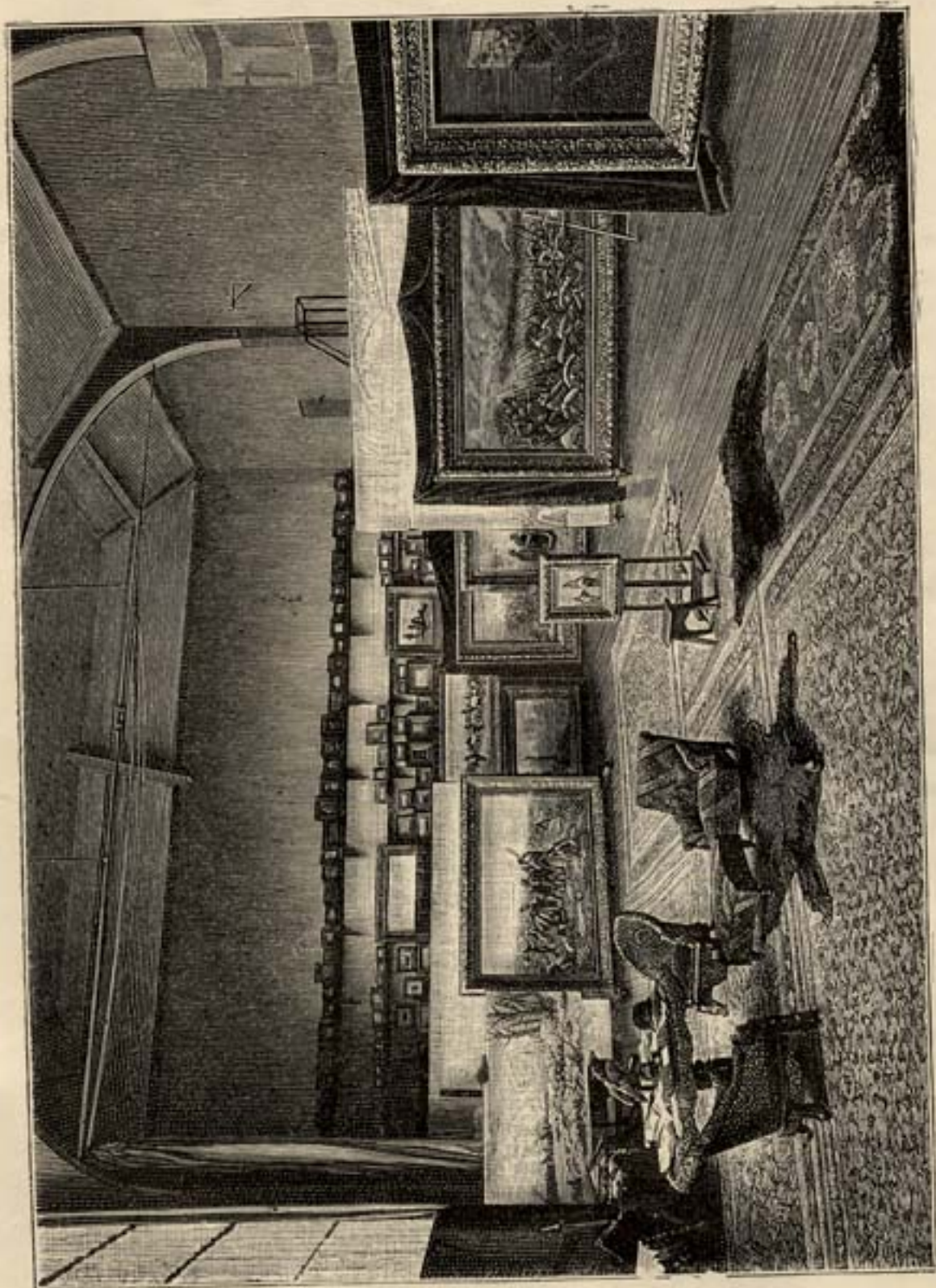
I

SVERIGES ALLMÄNNA KONSTFÖRENINGIS LOKAL

I STOCKHOLM

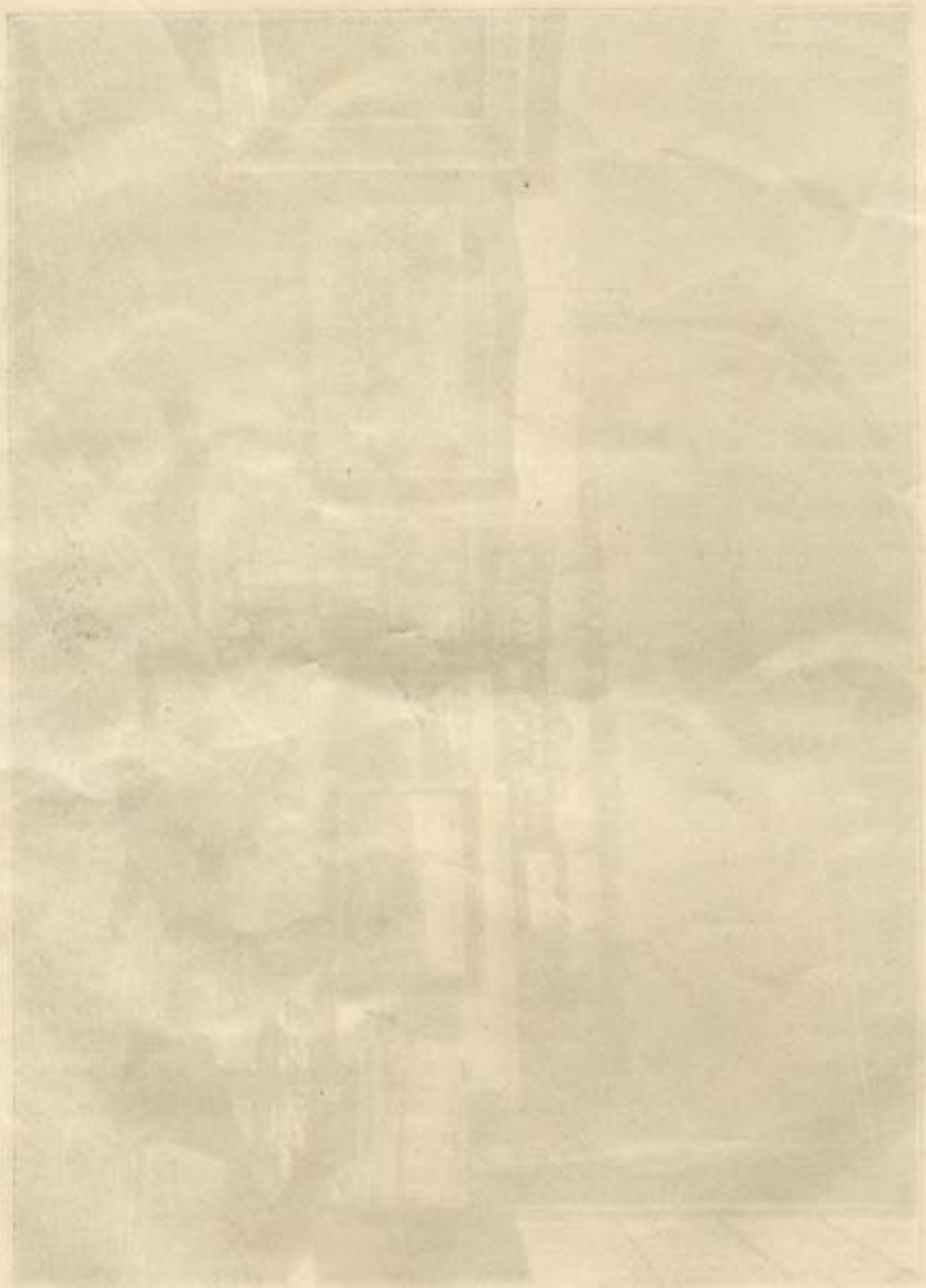
STOCKHOLM, 1887.
KONGL. BOKTRYCKERIET.
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

Då på grund af de hit anlända målningarnes antal och storlek icke alla samtidigt kunna i föreningens lokal exponeras, komma ombyten af taflor att under utställningens fortgång då och då företagas, så att hvarje målning åtminstone under en del af utställningstiden blir tillgänglig för allmänheten.

Vereschagins atelier.

Architectural drawing

I. Taflor ur samtidens historia.

Konstnären har känt sig manad att iakttaga kriget i dess skiftesrika vaxlingar, — om möjligt alldeles sanningsenligt, utan biasigter. Händelserna, sådana som de inpräglat sig i konstnärens minne, få tala för sig sjelfva.

Efter framställningarna af kriget, d. v. s. massmordet i staternas kamp för tillvaron, fann konstnären en icke ointressant uppgift i att utföra några målningar, hvilka framställa individernas undergång i staternas strid med enskilda personer, hvilka af dem betraktas som förbrytare. Synnerligen intressant förefaller härvid det faktum, att afrättningsmetoderna uppvisa en fortgående fullkomning. I forna tider hade dödsstraffet och har i barbariska länder ännu det hufvudändamålet att så länge som möjligt förlänga brottslingens qual; numera sträfvar man deremot i civiliserade länder att förkorta plågorna och påskynda döden. I afseende på dessa sträfvanden har den engelska uppfinningsförmågan otvifvelaktigt hunnit längst, enär det i Indien använda afrättnings sättet medelst kanoner (se n:r 16) motsvarar den nutida humanitetens fordringar; döden är gifven, ögonblicklig och följaktligen också så smärtfri som möjligt. Under det att vid fysiljering delinqventen ofta icke dör genast och ett väl riktadt skott af en enda soldat då måste göra slut på hans lidanden, sliter kanonskottet i ett ögonblick kroppen i stycken och slungar dessa åt alla sidor, under det att hufvudet — denna iakttagelse har faktiskt blifvit gjord — beskriver en spiralformig rörelse uppåt. Intrycket af detta skådespel på åskådaren är högst afskräckande, hvilket likaledes motsvarar den nutida lagstiftningens anda.

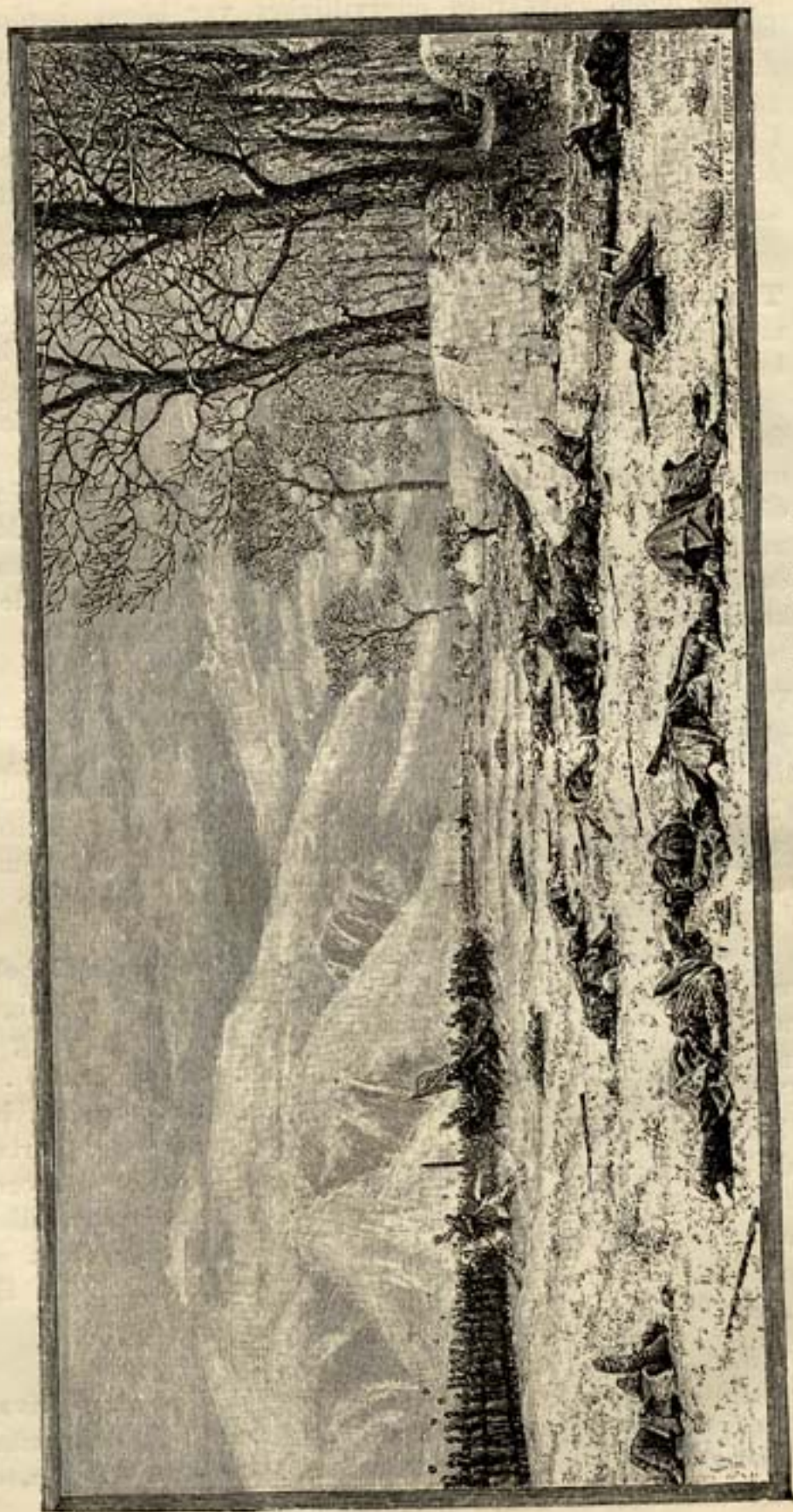
Ett annat i allmänt bruk varande afrättningsverktyg är galgen (se n:r 17), hvilken kom i bruk under medeltiden och ännu användes i många länder, bland dessa äfven Ryssland. Detta afrättnings sätt är vida sämre än föregående, emedan döden inträder långsammare och är plågsammare.

Det oaktadt är detta dödsstraff ett framsteg i jämförelse med det gamla korsfästelsestraffet, hvilket i synnerhet förekom

hos romarne (konstnärens tafla öfver detta ämne är ännu icke fullbordad). Vid detta dödssätt måste plågorna hafva varit så svåra och långvariga, att icke ens den lifligaste fantasi kan göra sig en föreställning derom.

Man kan här af draga den slutsatsen, att äfven på detta dystra område af mensklig uppfinningsförmåga stora framsteg hafva blifvit gjorda.

1. **Skobelev efter slaget vid Schenová.** Efter segern vid Schenová uppställes trupperna framför fästningen med venstra flygeln mot St. Nikolaus-berget. Skobelev red utmed fronten, svängde sin mössa och tillropade soldaterna: »I fäderneslandets namn, i kejsarens namn: bröder, jag tackar eder».
2. **Kosackisk fältvakt vid Rustschuk vid Donau.**
3. **De sårade.** Den långa vägen från Plevna ända till Donau var efter hvarje större slagning vid Plevna öfverfylld af vagnar med sårade. De primitiva åkdonen och de dåliga vägarne vållade de sjuka nya qual. De lindrigaste sår blefvo lifsfarliga genom de upprepade stötarne, och på grund af hettan och dammet under den långa transporten uppstodo bakterier i såren.
4. **Jordkojorna på Schipka.** Vägen öfver Schipka hade utseendet af en bygata. På ena sidan befunno sig officerarnes och soldaternas jordkojor; på andra sidan voro tallgrenar nedstuckna, hvilka under dimmiga dagar tjenade till vägvisare. Af brist på varma kläder begagnade soldaterna stycken af tältduk till kappor.
5. **En albansk röfvare.**
6. **I högqvarteret.** (En adjutant).
7. **Snö-trancheer på Schipka.**
8. **Efter drabbningen.** De sårades antal var öfver förväntan stort. De anordningar, som man i förväg vidtagit i och för vården af de sjuka, visade sig alldeles otillräckliga. I ett divisionslasarett, som var afsedt för 500 personer, hade man

Skobelev efter slaget vid Schenóva.

inhyst 6—8,000. Endast på Skobelevs flygel föllo nära 9,000 man. Läkarnes offervillighet var högst berömvärd, barmhertighetssystrarnes nit beundransvärdt, och det oakadt fingo oräkneliga sårade i dagar vänta på förbindning och föda. När det regnade, formligen flöto de värlösa sårade i smuts och vatten. Utan knot och jämmer väntade hvar och en af dem till dess ordningen kom till honom att forslas tillbaka till fäderneslandet.

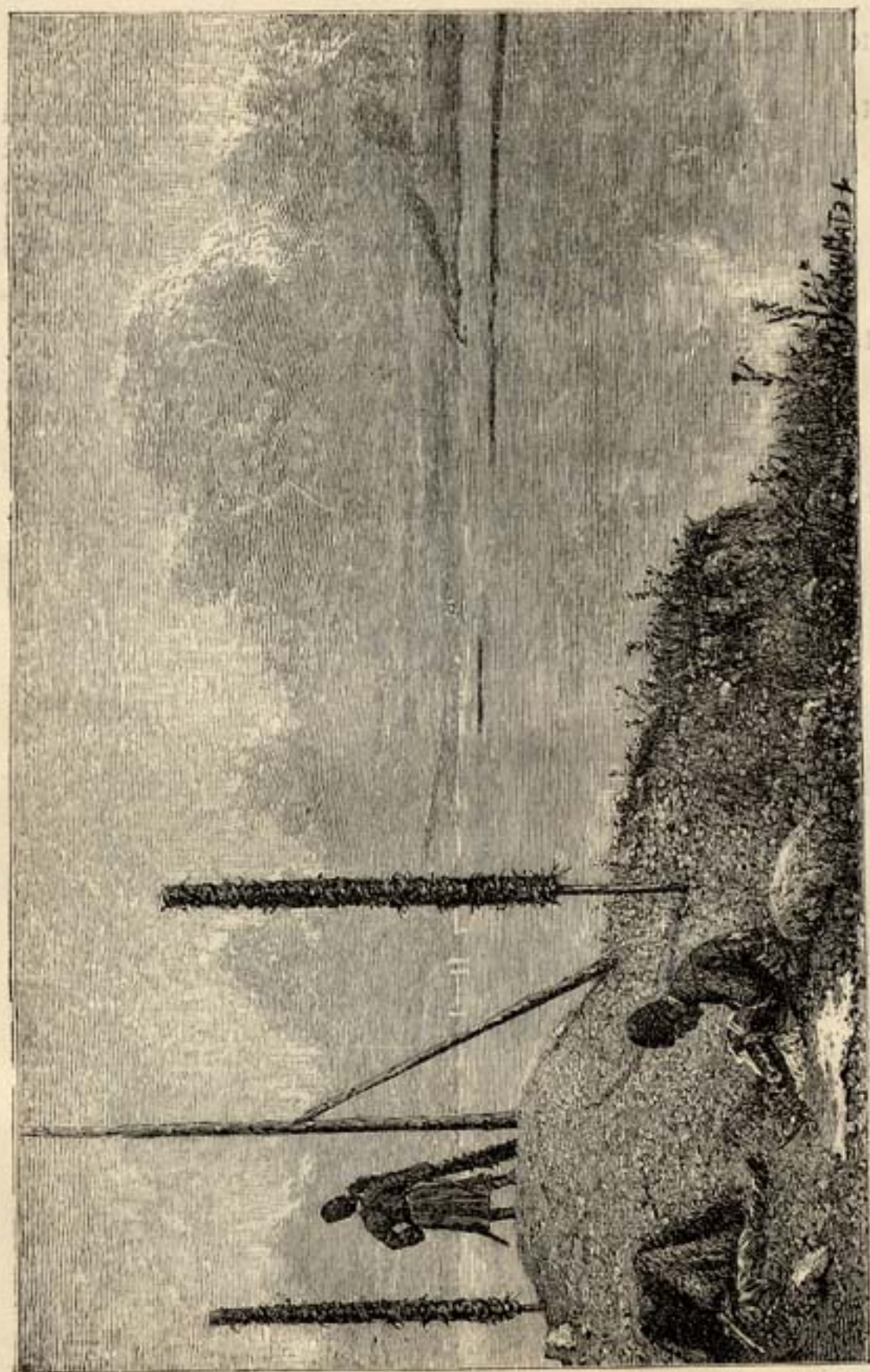
9. **Turkiskt lasarett.** Efter Plevnas eröfring var stadens storgata till trängsel fylld af sjuka och sårade, och hvarje hus var ett sjukhus i smått.

Vi inträngde i sällskap med en läkare i dessa hålor och frågade en husegare, om sjuka funnos i hans hus. »Ja, ungefär trettio; men fem sex stycken lära väl redan ha dött.» Vi gingo in i huset; en gräslig stank fylde de mörka rummen. — Alla voro döda; i nästa hus likaså, i det tredje på samma sätt I stridens hetta hade turkarne alldeles förgätit sina sårade och sjuka.

10. **Vägen till Plevna.** Vägen från Plevna till Donau var på en sträcka af 50 kilometer bokstafligen öfversälad med liken af ihjälfrusna turkar. Frostén kom så oväntad och så skarp, att många af Plevnas tappra försvarare föllo omkull och stelnade utan ett stönande, utan ett ljud af smärta. Andra fröso långsamt ihjäl och kämpade hela dagar med döden

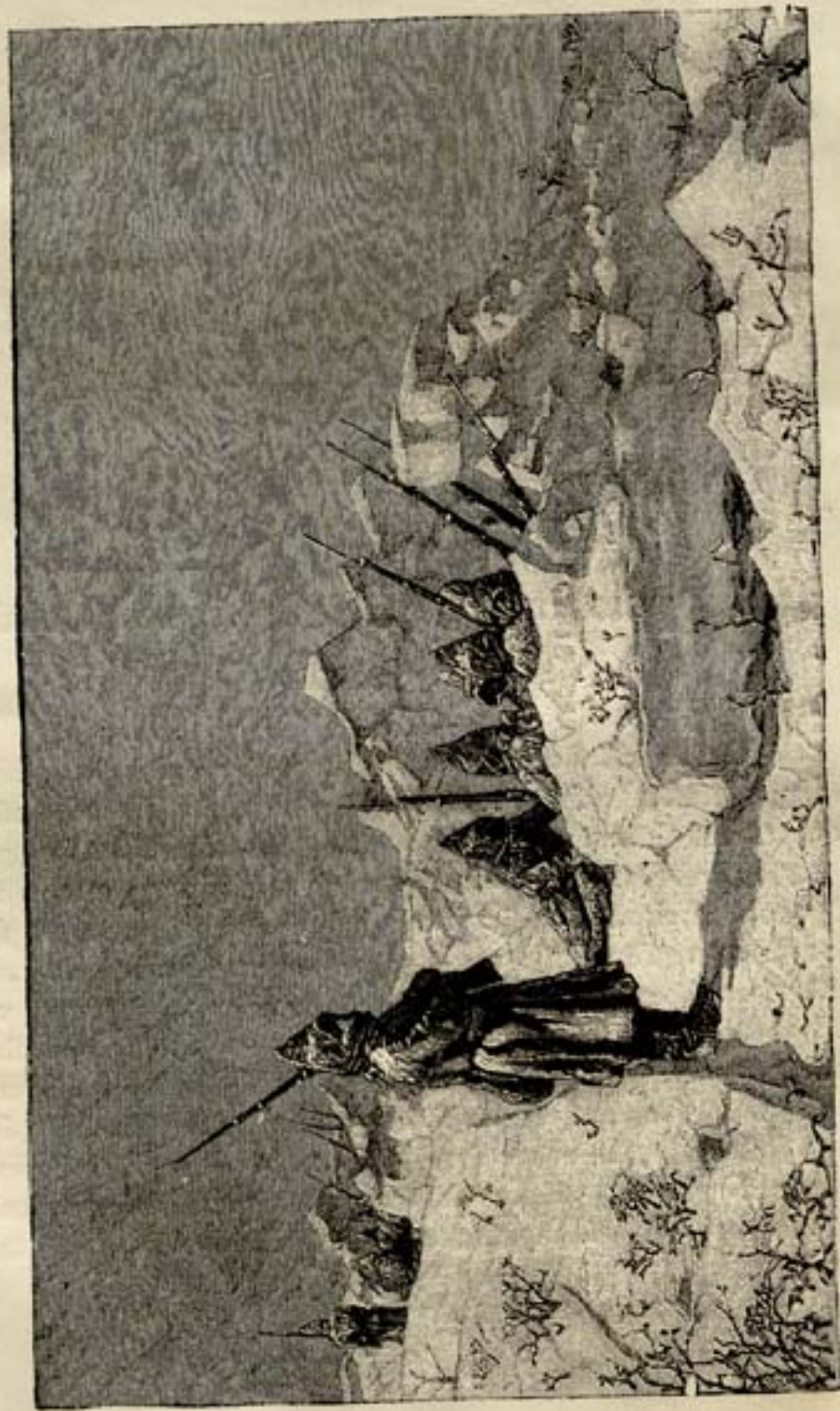
Jag erinrar mig ännu två turkar, en gammal och en ung, som sutto vid en brasa af två vedträn. Tidigt på morgonen red jag till byn Dolni Dubnak, och när jag närmade mig dem, började den yngre klaga: »O Effendi» Fortsättningen förstod jag icke. Han gret som ett barn. Men den gamle satt der mörk och tigande med bortvänd blick. — När jag på qvällen återvände till Plevna, voro de båda vedträna förkolade. Den unge turken låg der liflös — med ansigtet mot marken; den gamle satt som förut sammanhukad och orörlig, blott änn mera framåtböjd. Hade äfven han frusit ihjäl?

11. **Stupade.** Två dagar efter fästningen Telischs uppgifvande buro ryssarne de stympade liken, ungefär 1,300 till antalet, tillsammans till ett ställe. Presten läste en sista bön, der-efter nedlades de i den gemensamma grafven

Kosackisk faltvakt.

12. **I Bulgarien efter kriget.** Vid makens graf på Schipka.
13. **I Bulgarien under kriget.** (Förposter på Balkan).
14. **»Allt lugnt i Schipka-passet!»** (General Radetzky's rapport till öfverbefälhafvaren). Dagligen stupade ett stort antal ryssar för de turkiska kulorna, men ännu flera dukade under för frosten. Regimentena smälte tillsamman med en otrolig hastighet. Nästan hela den 24:de divisionen frös ihjäl. I Schipka-passet var allt lugnt.
15. **Spionen.** Han utträdde ur huset åtföljd af två officerare. När han såg soldaterna, blef han mycket blek, stod stilla några minuter, drog ett djupt andedrag, stack händerna i fickorna och lagade sig till att stiga ned för trappan.
16. **Det indiska upprorets undertryckande af engelsmännen.**
17. **Nihilistafrättning i Ryssland.**

Snö-trancheer på Schipka.

Kreml i Moskwa.

II. Taflor från Indien, Orienten, Ryssland och det heliga landet.

De i det följande meddelade historiska upplysningarne, af hvilka några direkt, andra indirekt äro resultat af konstnärens studier och forskningar i Palestina, äro till största delen grundade på traditioner, som ännu qvarlefva bland orientens folk. Utom af egna forskningar, har konstnären dragit nytta af förut befintliga urkunder, företrädesvis engelsmannen Murrays bok, dernäst Isamberts, abbé Lievins och andra franska författares verk.

Bland resultaten af konstnärens andra resa till Indien finner åskådaren i utställningen några taflor och ett större antal studier.

Af de taflor, som återgifva konstnärens intryck från Jerusalem och Palestina, finnas några, på hvilka Jesu Kristi person framställes utan minsta legendariska och banala uppstylning, men derigenom endast så mycket mera tilltalande för så väl tanke som fantasi.

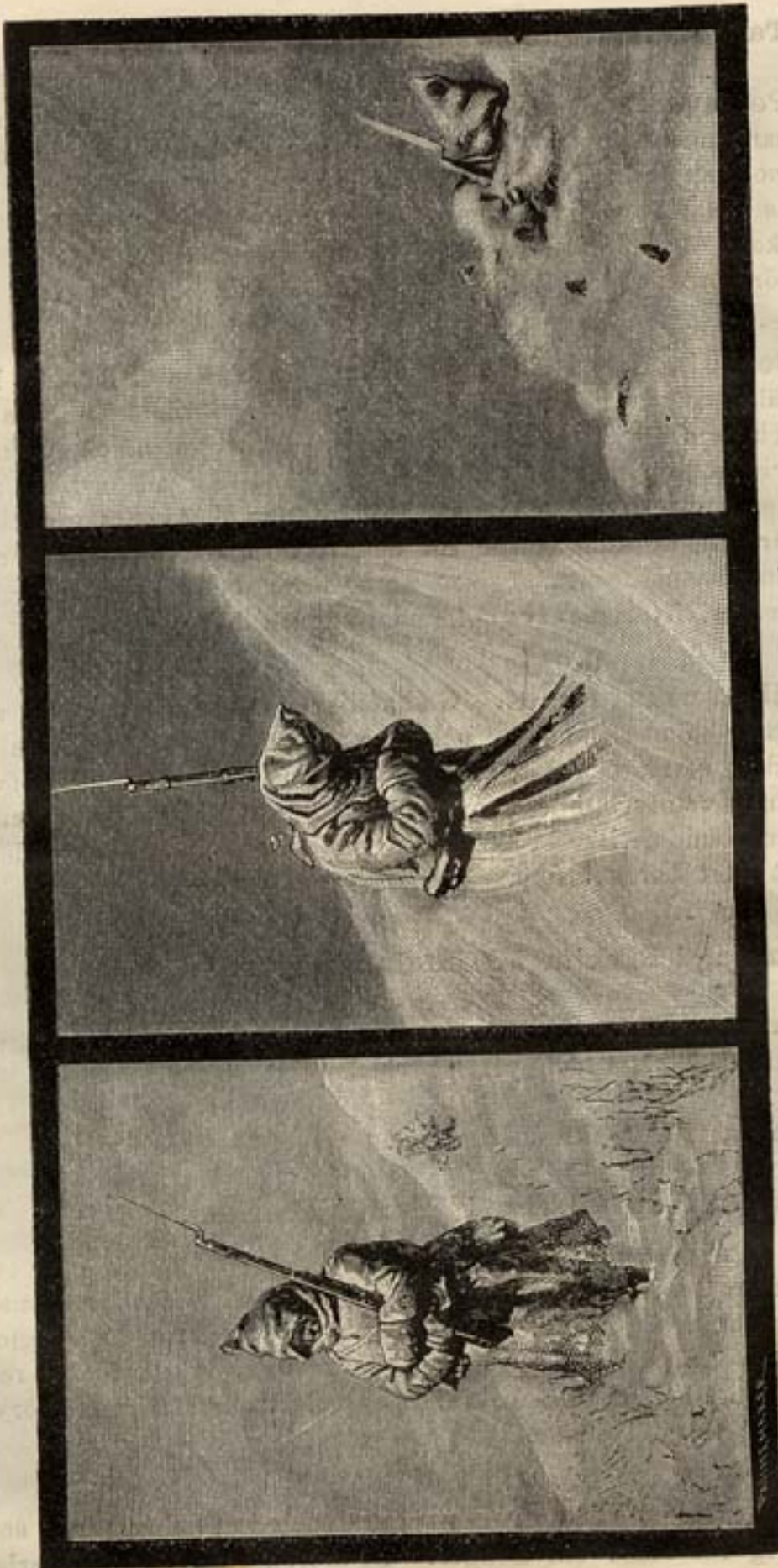
18. **Den blifvande kejsaren af Indien.** När prinsen af Wales gjorde sin resa i Indien, öfverbjödo de infödde furstarne hvarandra i prakt och festligheter vid hans motta-

Stupade.

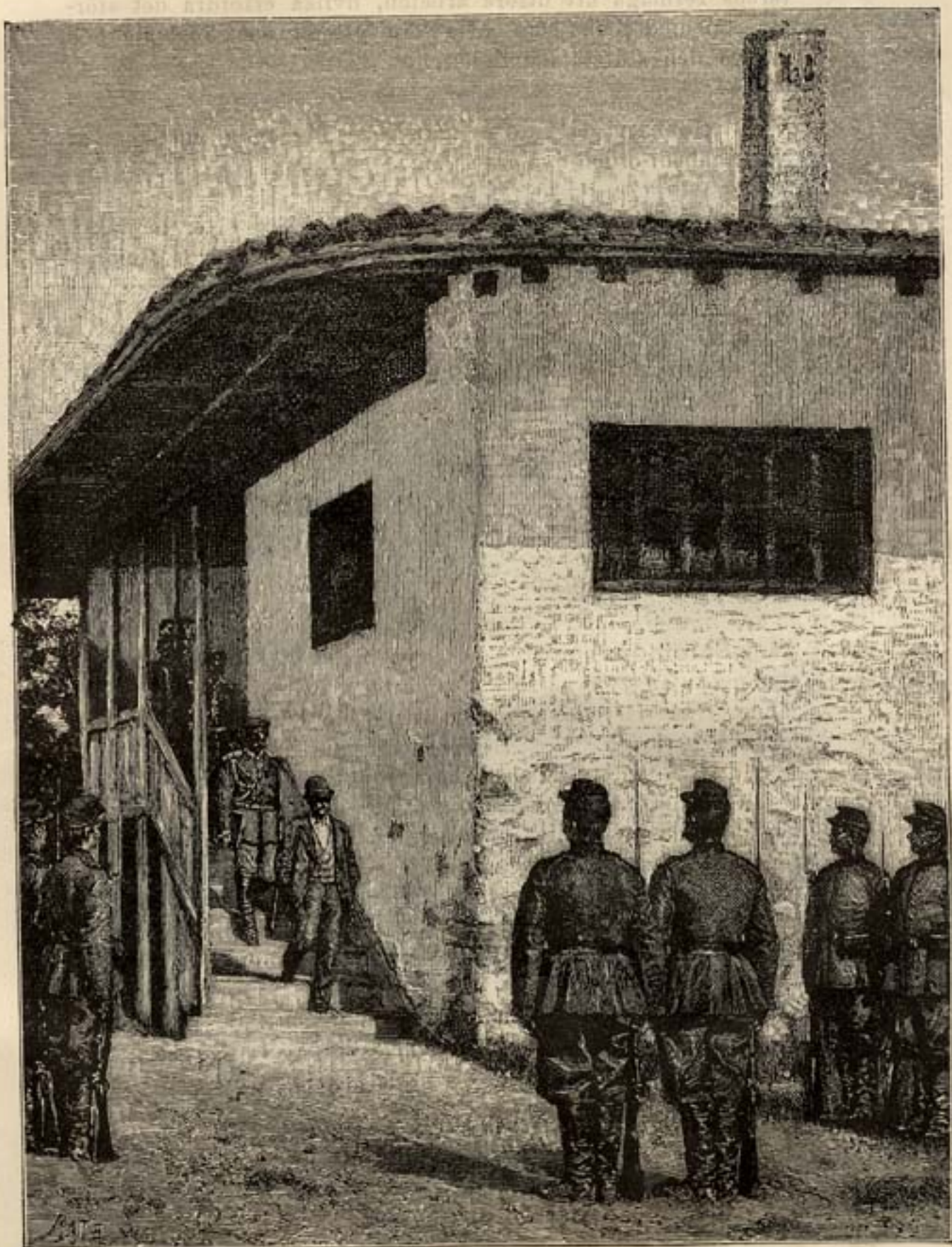
gande. Man såg engelska uniformer med deras skrikande röda färger bredvid måleriska kvarlevor af gammal medeltida prakt; öfverallt blixtrade dyrbara stenar, guld och silfver. Maharad-Schah af Jeipore utmärkte sig genom synnerligen stort nit. Före prinsen af Wales' intåg i hans hufvudstad gaf han befallning att låta måla alla stadens byggnader utan undantag rosenröda.

19. **Bönen.** Stormogul i sin privat-moské, Delhi. Moskeen byggdes i medio af sjuttonde århundradet af Stormogul Schach Dschechan.
20. 21. 22. **Kreml i Moskwa.**
23. **Skiss af kröningen i Kreml i Moskwa.** (Det ögonblick då deras kejserliga majestäter nedstiga från »den röda trappan» till Uspensky-katedralen).
24. **Mausoleens fönster.** Stormogul Akbar, en af Indiens mäktigaste herrskare, lät uppföra denna mausolé öfver stoftet af sin vän och rådgifvare Selim Tschisti, en man som förde den heligaste vandel och hvars minne ännu hålles högt i ära af alla muselmän i Indien. Fönstret liksom mausoleen består af ren hvit marmor. På verandan, som omger mausoleen, ser man ofta pilgrimer samtala med den helige mannens ättlingar, hvilka förrätta de religiösa ceremonierna vid grafven, utan att derför sjelfva vara några helgon.
25. **Tadsch i aftonbelysning** (från flodsidan). Tadsch är egentligen en mausolé, upprest af stormogul Schach Dschechan öfver hans favorithustrus graf.
- Uppförd af hvit marmor, är den från ofvan till nedan prydd med ornamenten af lapis lazuli, malakit, karneol och liknande dyrbara stenar. Det är svårt att göra sig en föreställning om denna byggnads prakt, om man icke sett den med egna ögon. En utomordentligt praktfull anblick erbjuder den från trädgårdssidan, hvarest de arkitektoniska skönheter och den bländhvita marmorn framträda ännu effektfullare mot den mörka grönskan.
- Oaktadt det kostnadsfria arbetet — under loppet af 17 år voro 20,000 menniskor sysselsatta med uppförandet af denna byggnad — har dock en summa af 100 millioner francs åtgått till dess fullbordande.

»Allt lugnt i Schipkasset!»

26. **Tadsch i aftonbelysning** (från trädgårdssidan).
27. **Perlmoskeen i Agra.** Templet, hållet i utomordentligt harmoniska proportioner, är uppfördt af hvit marmor i mohrisk stil. Några prydnader finnas visserligen icke, men de ersättas rikligen genom sjelfva materialets skönhet. Moskeen är uppförd år 1654, från hvilken tidpunkt man kan börja räkna den indiska konstens förfall.
28. **Berbuls hus i Futepor-Sikri** (i närheten af Agra). Lika väldiga som massorna af det röda stenmaterialet äro, lika fint och prydligt äro detaljerna utarbetade; så väl utan som innan tyckes byggnaden vara konstrikt utsvarfvad ur den röda stenmassan. Radschah Berbul, stormogul Akbars gunstling, var en af anhängarne till den riktning, som ifrade för en sammansmältning af det saracenska och det indiska elementet, hvarom äfven denna byggnad bär vittne.
29. **Tibetanska lamas.** Godmodiga, hungriga varelser, som aldrig ömsa kläder och på grund deraf utsprida en vidrig stank och äro fulla af ohyra. Det oaktadt äro öfverlamas vanligen odödliga, d. v. s. deras själar öfvergå enligt den buddaistiska föreställningen omedelbart efter döden i ett litet barns kropp.
30. **Butija, i Sikkim i Himalajabergen.**
31. **Qvinna af butija-stammen.** Mongolisk ras; ett lättjefullt, trätlystet och ytterst vidskepligt slägte.
32. **En butija-flicka** (Himalaja).
33. **Butija, från Sikkim i Himalajabergen.**
34. **En muselman** (hinduisk arbetare). De muhamedanska hinduerna äro, tydligen på grund af sin krigiska religion, icke så förslöade som Brama-bekännarne, ty de förras religion tillstädjer dem åtskilliga sysselsättningar, hvilka för de senare äro förbjudna.
35. **Hinduisk arbetare.** En jägtad och kufvad varelse, som aldrig får stilla sin hunger. Beundransvärd är hindu-arbe-

Spionen.

tarens förmåga att utföra arbeten, hvilka erfordra det största tålamod och som ofta äro ytterst ansträngande och kräfva den största händighet.

36. **Vid dörren till en moské.** Tiggande munkar af Nachschbedi-orden i Turkestan.
37. **Moské i Futepor-Sikri.** Den är uppförd efter mönstret af den moské i Mekka, som blifvit rest öfver Muhammeds graf och hvilken, såsom bekant, ej får beträdas af otrogne.
38. 39. **Soluppgång på Himalaja.** Midt emot Darjeeling. Der erbjuder, liksom solnedgången i dessa berg, den mest hänförande och storartade anblick, hvilken penseln blott tillnärmelsevis kan återgifva.
40. 41. **Solnedgång i Indien.**
42. **Efter solnedgången.** Liten sjö vid Delhi.
43. 44. **Salomons mur.** De sex nedersta stenraderna härstamma utan tvifvel från Davids och Salomons tid, de följande från Herodos' tid och den öfversta från den muselmanska perioden.
- Detta ställe kallas »Sorgens boning», emedan judarna sedan uråldriga tider haft rättighet att komma dit, till en början endast en gång om året, på årsdagen af Jerusalems förstöring, och då blott mot erläggande af en hög tribut till de muselmanska myndigheterna; numera komma de på alla tider och begråta ostörda sitt forna fädernesland och sina stora förfäder. Sällan får man se ett mera rörande skådespel. Judar af båda könen, af alla åldrar och från alla världens kanter klaga här högljudt och bedja under tårar samt fukta bokstafligen de heliga stenarna med sin gråt.
45. **Bön vid Salomons mur.**
46. **Ingång till konungagrafvarne.**
47. **Porträtt af en jude.** Rabbin från en af Rysslands vestra provinser. — Judarne, i synnerhet de som nått en mera framskriden ålder, strömma hoptals tillsammans i den heliga

staden för att här tillbringa sina återstående dagar och för att begravas i Jemsain dal, där enligt denna sägna de höga fört äro uppväddas till ett nytt lif. Öfverhuvudtaget har den indiska befolkningen i det senaste årti tillväxt

W. G. B. M. K.

Den blifvande kejsaren af Indien.

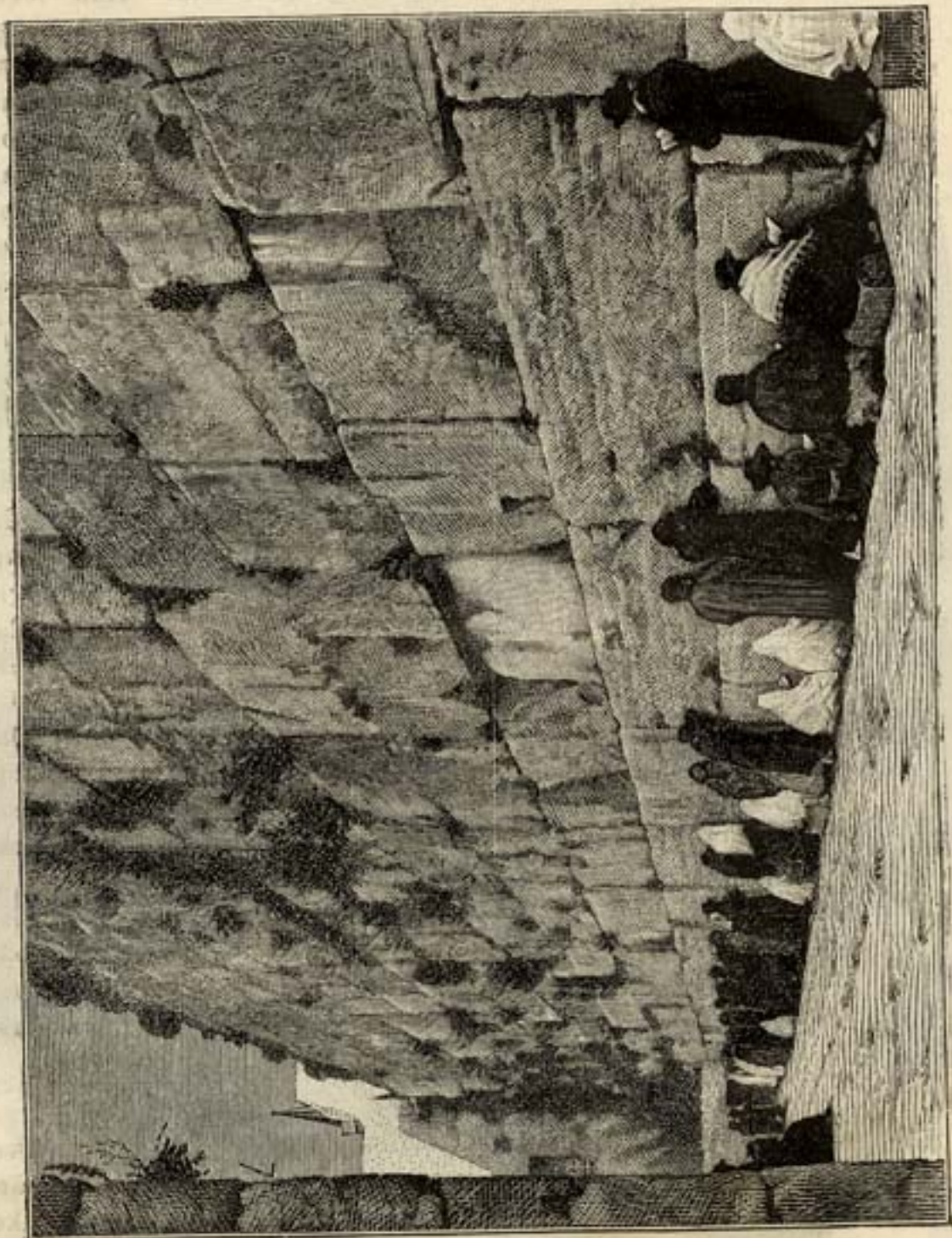
Öfverhuvudtaget har den indiska befolkningen i det senaste årti tillväxt och utvecklingen för man förmodar väl öfver till en värdigt lif i ett annat världsligt källan blanda sig och hvar för sig uppbytt har varit som det uppträder. Öfverhuvudtaget har man förmodar väl öfver till en värdigt lif i ett annat världsligt källan blanda sig och hvar för sig uppbytt har varit som det uppträder. Öfverhuvudtaget har man förmodar väl öfver till en värdigt lif i ett annat världsligt källan blanda sig och hvar för sig uppbytt har varit som det uppträder.

staden för att här tillbringa sina återstående dagar och för att begravas i Josafats dal, der enligt deras åsigt de döda först skola uppväckas till ett nytt lif. Öfverhufvudtaget har den judiska befolkningen i Jerusalem starkt tillväxt, hvilket företrädesvis har sin grund i tillvaron af en mängd välgörenhetsinrättningar, som underhållas af Montefiore, Rotschildarne och andra penningefurstar. På senare tider har den turkiska regeringen, som på grund af judarnes väldiga tillströmning försatts i verklig förskräckelse, fastställt en sträng lag, enligt hvilken judarne förbjudas att uppehålla sig mer än tre dagar vid dessa det heliga landets vallfartsorter; rättigheten att bosätta sig har öfverallt blifvit dem fornligen frångagen. Turkarne frukta troligen att »det förlofvade landet» å nyo skall öfvergå i judarnes händer.

48. **Grotrefektorium i Frestelsens berg.** Sedan urminnes tider finnas i detta berg grottor, bebodda af eremiter, och en mycket trovärdig tradition säger, att Jesus Kristus i en af dessa grottor, nämligen den, hvars refektorium här är afbildadt, tillbragt 40 dagar. När grottan nattetid upplyses af en ljusstråle, försättas vi i fantasien till den omkring 1850 år aflägsna tidpunkt, då den store enslingen här vid dunkelt ljussken öfvertänkte sitt höga kall.

Refektoriets väggar voro en gång betäckta med freskomålningar, af hvilka nu knappast märkbara spår återstå. Från balkongen njuter man en af de mest hänförande utsigter öfver Jordan-dalen och de genom händelser under gamla och nya testamentets tid minnesvärda ställena. Midt framför åskådaren ligger Jeriko; längre bort aftecknar sig mot bakgrunden af en yppig vegetation Jordan, vid hvars strand Johannes döparens kloster är beläget; till höger Döda hafvet med den helige Gerasimus' kloster, beläget som det tros på det ställe, der enligt traditionen jungfru Maria hade hvilat på flykten till Egypten; åt venster sträcka sig Jordan-dalen, vägen till Tiberias och de till Samarien gränsande bergen.

49. **Liten gård till ett hus i Jerusalem.** En karakteristisk byggnad vid Salomons mur. En sådan gård bebos ofta af två familjer, som ligga i ständig tvist med hvarandra. Nästan dagligen hör man kvinnornas gräl stegras till ett vidrigt tjut, i hvilket männen sällan blanda sig, och hvilket för öfrigt upphör lika hastigt som det uppstår. Osnyggheten och utdunstningen äro nästan odrägliga för europeer.

Salomons mur.

50. **En rysk eremit vid Jordan.** Fader Bassianus från Kamenetz-Podolsk, förut mjölnare till yrket, traktar nu endast efter den lyckan att få uppbygga en god qvarn åt något kloster, hvarefter han vill dö i frid. Han lefver torftigt och indraget, och vid sina rosenkransar, som han äger till ett stort antal, beder han andäktigt företrädesvis tre gånger om dygnet, morgon, afton och midnatt, hvarvid han hvarje gång tre hundra gånger anropar Jesus Kristus och Guds moder samt två hundra gånger änglarne, ärkeänglarne, profeterna, apostlarne och alla helgonen. Hans tro är uppriktig men tydligen icke utan anfäktelser, då han t. ex. var ytterligt nyfiken att få veta, huruvida czaren hade fått se hans porträtt och möjligen skulle vilja tilldela honom en belöning
51. **Grekkisk munk.**
52. **En gammal judisk graf.** En ytterst låg ingång leder i detta slags byggnader vanligtvis till en liten låg kammar, i hvilken man på alla sidor ser i väggarne inhuggna nischer, afsedda till förvaringsrum för de döde. I en sådan nisch, i hvilken ännu ingen hade varit begravnen, lades Jesu Kristi lekamen och detta i det grafhvalf, som Josef möjligen för sig sjelf eller någon medlem af sin familj låtit uthugga. Utgången tillslöts vanligen med en huggen sten. Så beskaffade äro alla grafbyggnaderna från gamla tiden, andra funnos icke, och om den ifrågavarande grafven har utseendet af en låda, kommer det sig deraf, att stycken af stenen i hålan öfver grafven hafva blifvit afslagna dels af pilgrimer, dels af basilikans uppbyggare, som ville bereda en möjlighet för att gudstjensten skulle kunna hållas öfver sjelfva grafven. Vägen till dessa grafställen gick endast genom den redan nämnda, ytterst trånga dörröppningen.
53. **Eremit vid Jordan.** Eremiterna lefva dels vid sjelfva flodens strand, dels på något afstånd från densamma i närheten af det grekiska St. Johannesklostret. De urhåka celler åt sig med två till tre mycket små afdelningar, som enligt sitt ändamål äro varma om vintern och svala om sommaren; men dag och natt förföljas de af myggsvärmar och allehanda ohyra, som icke unna dem ett ögonblicks ro. De vid stranden boende eremiterna beklaga sig också öfver ormar och en mängd vidriga kräddjur.

Porträtt af en jude.

De sysselsätta sig företrädesvis med fiskfångst, vidare med sniderarbeten i ben och trä, äfvensom med förfärdigandet af rosenkransar. Deras antal är för öfrigt icke stort.

54. **Porträtt af en eremit.** Denne eremit tillstod att han lemnat Golgatatemplet, hvarest han förrättade gudstjenst, för att undgå den förargelse, som de grekiska munkarnes allt för fria umgänge med de vallfärdande qvinnorna vållade honom.
55. **Eremitens boning.** På åsen af ett skifferberg, försedd med ett litet tak till skydd mot solen. — De till Jordan vallfärdande ryska pilgrimerna frambära ständigt till eremiten skänker, bestående af bröd, skorpor och kopparslantor.
- I en likadan grotta har sannolikt Johannes döparen på sin tid vistats, han som enligt traditionen lefde ett verkligt vandringslif, hvartill han också till en del på grund af öfverhetens förföljelser var nödsakad.
56. **Porträtt af en arab.** Araberna kommo så att säga såsom eröfrare till Palestina. De hafva en regelbunden ansigtstyp, äro gästfria och tillhöra i religiöst hänseende till största delen den sunnitiska riktningen bland muhammedanerna. Numera finnas för öfrigt bland dem icke så få kristna, hvilka dock öfvergått till kristendomen hufvudsakligen för pennings skull, för vinnandet af lättare utkomst eller på grund af världsliga fördelar af annat slag. Det inbördes splitet och kifvet mellan de många olika kristna trossamfunden, af hvilka än det ena, än det andra genom allehanda skänker lockat araberna till sig, har fullständigt korrumperat de idoga kolonisterna på de orter, der rivaliteten mellan de olika kyrkorna träder skarpast i dagen.
57. **Porträtt af en arabisk qvinna.** Den ansigtstyp, som kännetecknar de arabiska qvinnorna, är genomgående vacker; på promenader möter man många som äro fulländade skönheter. Liksom alla qvinnor i Orienten åldras också dessa mycket tidigt; de förmögna damerna i städerna anse all slags verksamhet som en skam och sysselsätta sig uteslutande med sqvaller.
58. **Porträtt af en beduin från Egypten.** (Tyvärr har i Palestina typen för beduinerna, landets urinvånare, gått förlorad).

59. Porträtt af en arabisk qvinna.

60. **Abrahams graf.** Denna graf finnes i den uråldriga staden Hebron. Här besöktes Abraham af de tre vandringsmän, som bebådade honom födelsen af en son samt Sodom och Gomorrhass undergång. Förutom Sara, som dog här, äro Abraham, Isak och dennes hustru Rebecka begrafna på detta

Abrahams graf.

ställe. Hit fördes äfven från Egypten Jakobs balsamerade lik. (Högst sannolikt är, att mumien ännu är bevarad här).

Denna plats, på hvilken utan all fråga de rätta grafvarne verkligen finnas, är sedan urminnes tider föremål för judarnes och muhammedanernas fromma tilbedjan. Dess öfre del är i en senare tid prydd med minareter af muselmanskt arbete; nedanför dessa, der hvarest de af tiden svärtade stenarne börja, går en mur från Davids tid ända ned till marken. Skissen är tagen från taket af en koja. Be-

folkningens oerhörda fanatism försvårade utförandet af en större målning. I moskeen insläppas kristna blott högst sällan (1862 prinsen af Wales). I sjelfva grottan har ännu ingen enda kristen resande satt sin fot. Rabbinen Benjamin, som lefde i tolfte århundradet, säger sig i densamma ha sett patriarkernas grafvar.

61. **Bethel.** Intressanta kvarlevor af en cistern, sannolikt från den israelitiska tiden. På höjderna, der man kan se ruinerne af én romersk byggnad, dref Abraham sina hjordar i bet. Här delade han dem med sin brorson Loth. Jakob sof här, såsom araberna ännu i dag sofva, på bara marken, med en sten till hufvudgård, och såg i drömmen himlastegen. Sednare uppreste han ett altare på detta ställe, der Gud först hade talat till honom. Omkring ett af de i senare tid uppbygda templen uppstod en stad, som enligt judiska arfsägner var så vidsträckt, att när romarne inträngde i ena ändan af densamma, bröllop och fester firades i den andra(?!). Numera ligger blott en usel by bredvid cisternen . . .

62. **Döda hafvet.** Utsigt från foten af det berg, på hvilket Kristus uppehöll sig i fyrtio dagar under bön och fasta. Endast norra delen af Döda hafvet är derifrån synlig, deremot icke den södra, vid hvilken enligt traditionen Sodom och Gomorrha lågo. Den uppstigande röken vid den katastrof, som ödelade dessa städer, varseblefs som bekant af Abraham från höjderna omkring Hebron.

På hvad sätt dessa båda städer förstördes, är obekant; dock torde man kunna antaga, att asfalten, som i stora lager finnes i trakten rundt omkring, fattat eld; också är det sannolikt att sjelfva husen, liksom den ryktbara babyloniska tornbyggnaden, voro uppförda af asfaltblock och att en vulkanisk eld i ett ögonblick förvandlade de båda städerna till ett enda eldhaf. Jordbäfningen, som brukar åtfölja vulkaniska eruptioner, måste hafva gjort katastrofen ännu fruktansvärdare. Den förstörde hvarje spår af växtlighet och uttorkade sjön. Sjöns vatten är så salthaltigt (nära 30 % salt) och tungt, att det nästan uppbär en människa och trakten rundt omkring så ödslig och vild, att den i ogästvänlighet öfverträffar omgifningen omkring saltsjöarne i vesta Tibet.

63. **Jakobs brunn.** Det stycke land, på hvilket brunnen är belägen, skänkte patriarken åt sin son Josef. Det utbreder

sig i en djup dal vid foten af berget Garizim, framför ingången till det trånga pass, hvarest numera staden Nabius — det gamla Sikem, samariternas hufvudstad — är belägen. Rundt omkring brunnen är marken kuperad och öfver densamma höjer sig en halft förstörd pelare, en kvarlefva af en kyrka, som stod der på korstågens tid och ännu senare. Vid denna brunn samtalade Kristus med den samaritiska qvinnan.

64. **Josefs graf.** Den ligger i närheten af brunnen och är med all sannolikhet Josefs verkliga grafplats. Som bekant lät Josef, när han låg på sin dödsbädd, sina söner svärja att föra hans ben ut ur Egypten, »så snart Gud uppsökte dem». Och Josefs ben, som Israels barn togo med sig från Egypten, begrofvos i Sikem på det fält, som Jakob hade köpt.

65. **Gilgal.** Det ställe i Jordan-dalen, hvarest israeliterna efter utrymmandet af de moabitiska bergen och efter öfvergången öfver floden, midt för Jeriko, uppreste tolf stenar och för första gången uppställde förbundsarken i det utlofvade landet.

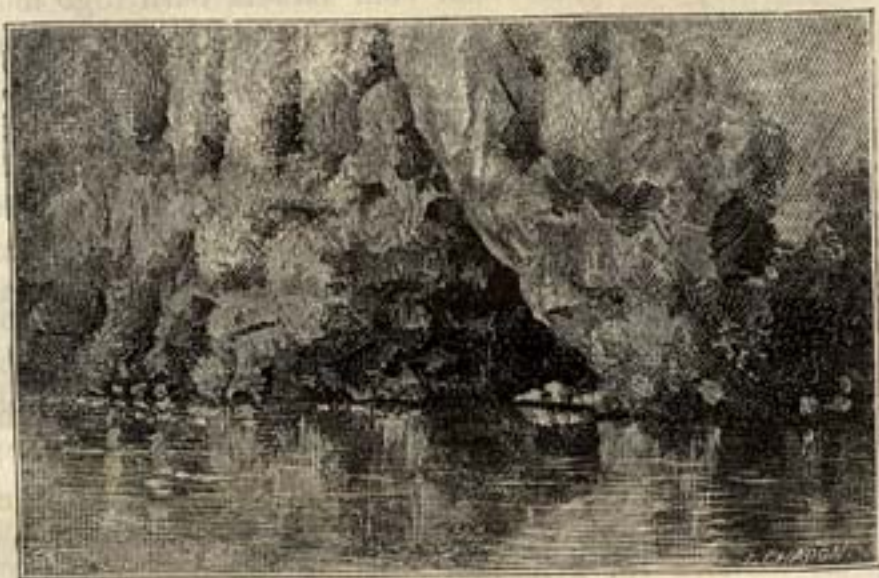
66. **Samuels graf.** Huruvida Israels store domare verkligen hvilar här, är obekant. Likväl hålles denna ort högt i ära af muhammedanerna, som i tusental strömma till samman hit. Mausoleen ligger på en af de högsta kullarne i trakten af Jerusalem. Här församlade sig israeliterna på Samuels kallelse till krig mot filisteerna, och här valde de också sin förste konung.

Från berget ser man ned i Gideons dal, hvarest före drabbningen mellan Juda och Benjamins stammar tolf ynglingar af hvardera hären stredo med hvarandra till dess de alla tjugufyra nedföllu döda. I denna dal offrade Salomon tusen menniskor åt Gud, och Herren uppenbarade sig för honom i en dröm och lofvade honom att uppfylla hans hjertas önskan och skänkte honom vishet, hvartill han sedermera också lade rikedom och ära.

Bergets högra sida sluttar ned mot den berömda dalen Betoron, hvarest israeliterna under Josuas' anförande slogo amoriterna. Här vände han sig till Gud och ropade i hela Israels åsyn: »Sol, ståt stilla i Gibeon, och måne i Ajalons dal!» Och solen stod stilla och månen rörde sig icke ur stället förr än det utkorade folket hade hämnats på sina fiender.

67. **Esdrelons dal.** Ofta afgjorde vapnen i denna dal Israels öde. Till höger ligger berget Gilboa, på hvilket Saul och hans son Jonathan besegrades och dräptes. Nedanför Gilboa ligga till venster ruinerna af Jesraeli, Achabs och Jesabels residensstad, och här blefvo de utkastade genom ett fönster och sönderslitna af hundar.

Till venster på studien varseblir man lilla Hermon, vid hvars fot filisteernas läger stod, innan de drogo ut att strida mot Saul. Israeliternas här stod tätt bakom Gilboa bredvid Gideons källa. Ställningen var illa vald, emedan trakten från lilla Hermon till källan bildar en brant sluttning och på grund deraf alla fördelar vid ett angrepp voro på filisteernas sida. Drabbningen började tidigt på morgonen.

Gideons källa.

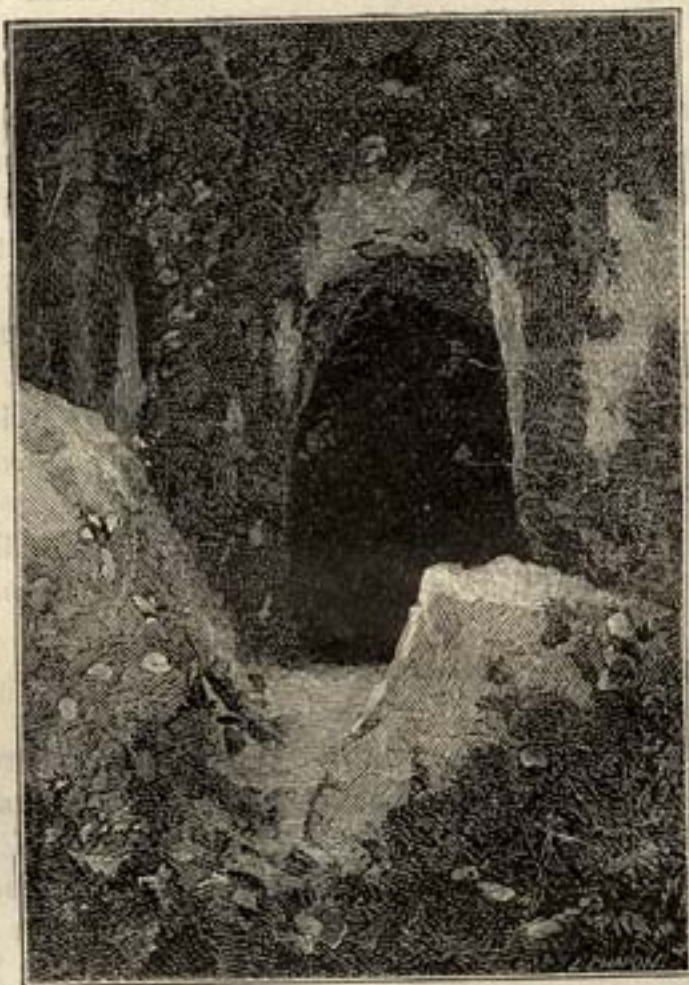
Filisteerna (beduinerna) slogo ögonblickligen israeliterna på flykten, och blodbadet försiggick sannolikt på höjderna, på hvilka Sauls och hans söners lik funnos dagen efter slaget.

68. **Gideons källa.** På denna plats utkämpades ännu ett ryktbart slag. Med 300 krigare slog Gideon här i grund midianiternas skaror. Vid denna källa försökte han sitt bekanta medel att lära känna sina soldaters förmåga att utstå strapatser. Han utvalde blott dem, som, oaktadt de voro utmattade af hettan, icke drucko ur sjelfva floden, utan upphämtade vattnet i ämbar eller i sin urhålkade hand.

Det var natt, och midianiternas skaror sofvo i sina tält. Gideon och hans 300 krigare smögo sig tyst fram emot

dem; plötsligt flammade facklorna upp, basunerna ljödo, och med ropet »Guds och Gideons svärd!» störtade de sig öfver de bestörta fienderna.

69. **Grottan i Endor.** Som bekant begaf sig Saul före det sista afgörande slaget till spåqvinnan i Endor, som förutsade hans nederlag och död. Resan till Endor var icke utan sina faror, enär stället är beläget på norra sidan af

Grottan i Endor.

lilla Hermon, vid hvars fot, såsom förut är nämnt, filisterna hade uppslagit sitt läger. Saul kringgick säkerligen berget å dess högra sida och kunde på så sätt hinna fram till Endor på två timmar.

I byn Endor finnas många fordom bebodda grottor; i i en af dessa har sannolikt den ryktbara spåqvinnan bott. Framför ingången till den grotta, som här är afbildad, ser ser man märken af en stentröskel och af en dörr. Inuti densamma finnes ett större och ett mindre, afsides beläget rum,

70. **Beisan.** En på långt håll skönjbar, liten grön kulle — den otillgängliga filistéfästningens Akropolis, den enda fasta plats, som israeliterna icke kunde eröfra.

Citadellet var beläget på toppen af denna kulle, som, när man närmar sig densamma, visar sig vara nästan ointaglig, omgifven som den är af djupa, naturliga grafvar. Kullens sidor stupa brant ned, på många ställen nästan lodrätt. Platån på toppen var omgifven af murar. Hufvudingången till fästningen, af hvilken ruiner ännu finnas kvar, var belägen vid nordöstra sidan.

Efter all sannolikhet upphängde filisteerna på fästningsvallarne Sauls och Jonatans lik, då desse hade stupat på Gilboas närbelägna höjder. Schahas' käcka invånare gingo nattetid öfver Jordan, klättrade upp på vallarne, togo liken med sig och begrofvade dem under hedersbetygelser.

71. **Teatern i Beisan.** En höjd vid sidan om en teater från romarnes tid. Platsen är helt och hållet öfvervuxen och många partier af byggnaden hafva sjunkit ned i marken, men de inre dörrarne och korridorerna äro väl bibehållna. Den af basalt uppförda teatern är halfcirkelformig.

Som bekant blefvo under Julianus affällingens regering ett stort antal kristna här dödade och slitna i stycken.

72. **Uppehåll i bönen.**

73. **Elias källa.** Sannolikt densamma, hvars bittra vatten profeten på invånarnes i trakten bön förvandlade till sött. Omkring källorna finnas lemningar af en mycket gammal byggnad, som sannolikt härrör från den romerska perioden, d. v. s. Herodes den stores tid.

Det är antagligt att Herodes i denna källa lät dränka sin släkting Aristobulos, som folket ville utvälja till hans efterträdare. Fordom låg källan inom Jerikos område.

74. **Ruiner af ett samarit-tempel i Sikem.** När Israels tio stammar, hvilka efter återkomsten ur den babyloniska fångenskapen uppblandat sig med andra folkstammar, som bebodde deras land, hos Juda stam anhöllo att få deltaga i arbetet på återuppförandet af Jerusalem's tempel och detta anbud högmodigt tillbakavisades, beslöto samariterna att bygga ett eget tempel på berget Garizim. Längre fram förstördes detta tempel, och på samma ställe och sannolikt af samma material uppfördes en kyrka åt Guds moder.

Samariterna, hvilkas antal aftager år ifrån år — för närvarande uppgå de till inalles trettio stycken — offra der ännu i dag under iakttagande af alla föreskrifna ceremonier och fira än i dag påsken i dessa ruiner.

75. **En gammal gata i Samaria (Sebaste).** Under Asars, judarnes konungs, regering köpte Omri, israeliternas konung, berget Samaria för två talenter silfver, uppbyggde en stad på detsamma och flyttade sitt residens dit från Sikem. Hans son Akab, som var gift med Jesabel, införde åter Baalskulten Längre fram ådrog sig denna ort uppmärksamhet på grund af profeten Elias framträdande.

I en senare tid lät Herodes den store helt och hållet ombygga staden, förskönade den och kallade den till kejsar Augustus' ära Sebaste. Från denna tid härröra de lemningar af densamma, som ännu finnas kvar.

76. **Konungagrafvarne.** Den franske forskaren de Sauley hyste den åsigten att judakonungarnes grafvar funnos här; en på detta ställe funnen sarkofog ansåg han vara Davids. Detta är dock oriktigt, och numera råder den åsigten, att Helene, furstens af Adiabene enka, som öfvergick till judendomen och bosatte sig i den heliga staden, hvilat i denna graf. Redan under sin lifstid, alltså kort efter Kristi död, lät hon uppresa denna grafvård åt sig. De Sauley fann vid bortrödjandet af den jord, som hade dolt gårdsplatsen och ingången, många urnor, vaser och lampor från romartiden, två eller tre små vaser af orientalisk alabaster samt några stenaskar och gyllene prydnader. Äfven upptäckte han ett dittills okänt rum, i hvilket fanns en sarkofag med ett lik, som vid första ögonkastet tycktes vara väl bibehållet men vid första vidrörande sönderföll. I grafbyggnaden finnas flere stycken låga rum med nischer åt alla sidor, i hvilka de talrika medlemmarne af Helenes familj äro begrafna. Af särskildt intresse är den runda stenen vid ingången till grafven, hvilken är noggrant infogad på så sätt, att en i grafven inträngande tjuf inifrån icke skulle kunna rubba den ur stället och sålunda skulle blifva lefvande begrafven.

77. **Brunn vid Nasaret.** Den tyckes vara af mycket hög ålder, och sannolikt har Jesu Kristi familj mer än en gång uppehållit sig vid densamma. Brunnen ligger halfvägs mellan Nasaret och Kefr-Kenna, d. v. s. galileernas gamla

Kana, hvarest underverket med vattnets förvandlande till vin försiggick.

78. **Det ställe, hvarest Jesus Kristus döptes i Jordan.** Floden, omkring hundra fot bred, flyter snabbt fram mellan temligen djupa, gyttjiga stränder. Stranden är bevuxen med pilträd, tamarisker och oleandrar, och i snären mellan dessa lura vildsvin och pantrar; fordom var här ett tillhåll för röfvare.

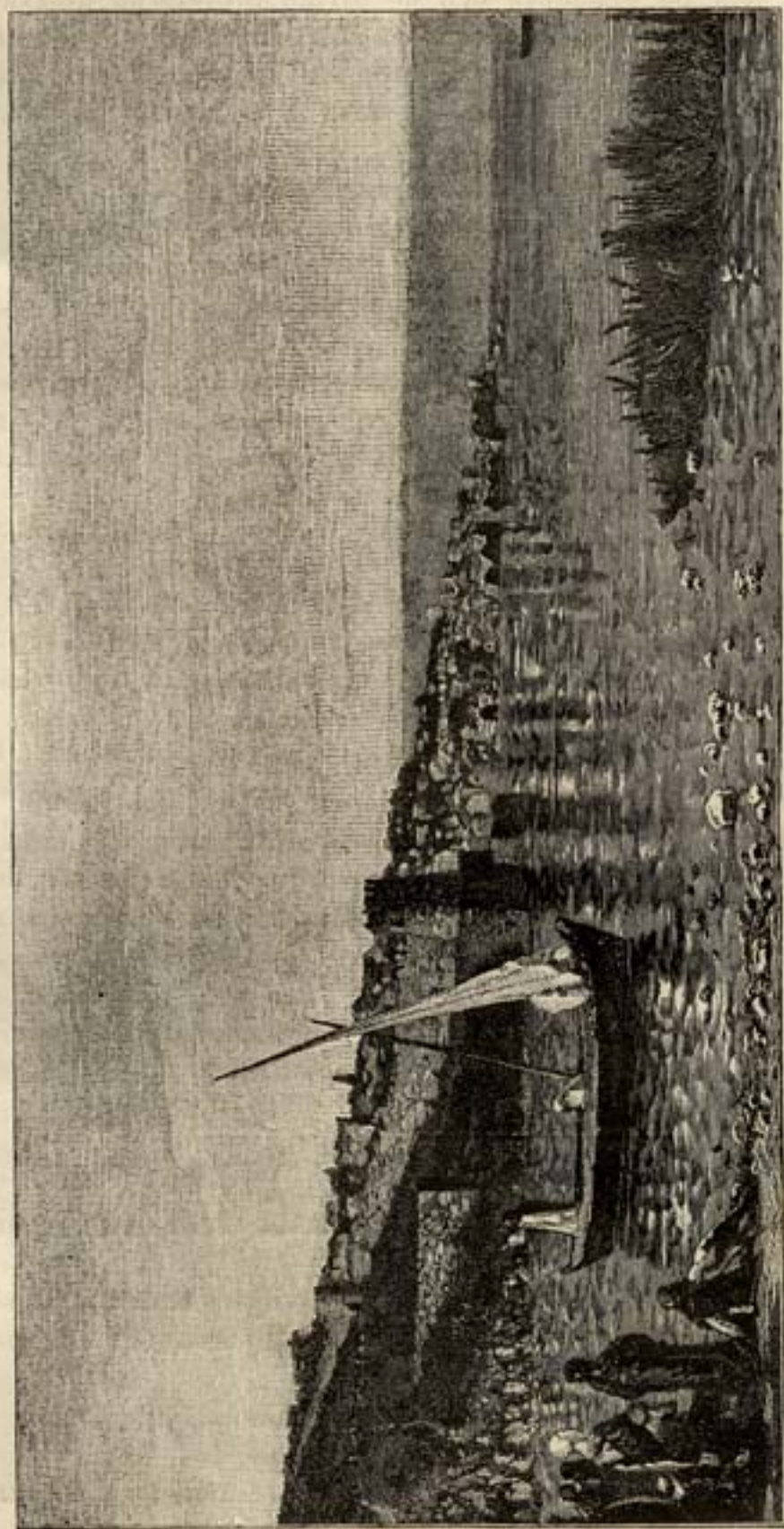
Många ansträngningar hafva gjorts att noggrant bestämma, på hvilket ställe israeliterna gingo öfver Jordan, men derom låter näppeligen något säga sig med bestämdhet, när floden väl sedan dess mer än en gång ändrat sitt lopp.

Här delade profeten Elias vågorna, gick öfver den torra flodbotten och blef upptagen i himmelen. Här delade också Elisa, återvändande med lärarens mantel, floden med orden: »hvar är nu Herren Elia Gud?»

Af största intresse är detta ställe på grund deraf, att en af de viktigaste händelserna i nya testamentet, Jesu Kristi döpande af Johannes, skall hafva tilldragit sig der. Hvarje år församlas här under loppet af den heliga veckan en stor karavan af pilgrimer, som bada i den heliga floden. Under afsjungande af psalmer stiga gamla och unga män och qvinnor i vattnet, för hvilket ändamål streck äro utspända, när den häftiga strömmen stundom bortrycker oförsigtiga.

79. **Vägen till Jordan.** En ovanligt ödslig trakt, som blott utmed floden lifvas af växtlighet. På båda sidor om floden ligga höga, af vinden upptornade sandreflar af den sällsamaste form, i hvilka man påträffar eremitbostäder.

80. **Kapernaum.** Stället ligger på norra stranden af sjön Tiberias. Strax bakom en liten bondstuga ser man ruiner af en praktfull byggnad, hvilka hvad storlek och konstvärde beträffar höra till de märkvärdigaste i hela Palestina. Här ligga, öfvervuxna med gräs och vass, stora block af hvit marmor, kapitäl och genombrutna arkitraver m. m., hvilka sannolikt tillhöra den tid, då judarnes Sanhedrin efter Jerusalems förstöring flyttade öfver till Tiberias. I Kapernaum tillbragte Kristus, såsom bekant, tre år af sin lärareverksamhet. Bland andra underverk, som han här utförde, märkes botandet af en lam, som på grund af den

Kristus på sjön Tiberias.

Det finnes skäl att antaga, att ensamheten på Kristus så väl som på Johannes och de öfriga profeterna utöfvade ett djupgående inflytande och att han drog sig tillbaka till ensamheten för att samla sina tankar, hängifva sig åt bön och undfly de förföljelser, som hans fiender läto anställa mot honom.

Traditionen att Kristus under sin 40 dagars fasta tillbragt de bekanta 40 dagarne i en jordgrotta i berget låter icke osannolik, då det sedan uråldriga tider varit bekant för ett stort öfverflöd på grottor.

96. **Kristus på sjön Tiberias.** »Och till honom samlades mycket folk, så att han steg i en båt och satte sig, och allt folket stod på stranden. Och han talade till dem mycket i liknelser»

(Matt. 13: 2, 3.)

97. **Profetian.** Ve dig, Korasin, ve dig, Betsaida! Ty om i Tyrus och Sidon de krafter blifvit gjorda, som hafva blifvit gjorda i eder, skulle de längesedan hafva gjort bättring i säck och aska.

(Matt. 11: 21.)

Visserligen ligga städerna Tyrus och Sidon i en grushög, men man känner dock deras ruiner ganska noga, under det att de lärde ännu i våra dagar tvista om det ställe, der Betsaida, Korasin, Kapernaum och andra städer hafva legat.

98. **Rysk folktyp.** Smed från guvernementet Wladimir (59 år gammal).

99. **Hans hustru** (50 år gammal).

100. **Hofmästare från guvernementet Orel** (70 år gammal).

101. **Rysk folktyp.** Gelbgjutare, hvilken under hela sitt lif aldrig förfärdigat annat än militärkokarder (62 år gammal).

102. **Flicka från Moskwa** (15 år gammal).

103. **Slottsfogde i Moskwa,** från guvernementet Riazam (40 år gammal).

Profetian.

1820